

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomenlinnaseura ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa, joka koskee luonnosta hallituksen esitykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevasta lainsäädännöstä, ja toivoo, että alla esitetyt näkökohdat huomioidaan tekeillä olevassa virastouudistuksessa.

- 2 §:ssä säädettäisiin viraston tehtävistä. Sen 7 kohdan mukaan viraston tehtävänä olisi huolehtia Suomenlinnan maailmanperintökohteesta sekä muista viraston hallintaan kuuluvista alueista, niiden säilyttämisestä, hallinnosta, hoidosta, ylläpidosta, kehittämisestä ja esittelystä. Kyseisen kohdan perusteluissa mainitaan, että "Suomenlinnaa on hoidettu 1970-luvulta lähtien nähtävyytenä, elinvoimaisena asuin- ja työympäristönä ja virkistysalueena."

Suomenlinnaseura pitää hyvänä, että lain perusteluissa mainitaan Suomenlinnan elinvoimaisuus asuin- ja työympäristönä ja virkistysalueena. Suomenlinnan asukkaiden kannalta hoitokunnan tehtävä huolehtia Suomenlinnan asuntojen jaosta ja asuntojen kunnossapidosta on erityisen keskeinen. Suomenlinnan hoitokunta on määritellyt perusteet asuntojen jaolle, kun asuntoja vapautuu vuokrattavaksi ja perusteet, joilla Suomenlinnassa jo asuvat voivat vaihtaa asuntoa. Näillä kriteereillä yhdessä asuntojen vuokratason kanssa pystytään merkittävästi vaikuttamaan siihen, ketkä valikoituvat Suomenlinnan asukkaiksi ja kuinka pitkäksi aikaa asukkaat jäävät Suomenlinnaan.

Suomenlinnaseura on erittäin huolissaan Suomenlinnan asuntojen jakoperusteista ja vuokrien noususta. Esimerkiksi lapsiperheiden määrä on pienentynyt merkittävästi viime vuosina. Jos asuntojen jakoon ja vuokrien tasoon ei pyritä määrätietoisesti vaikuttamaan, voi olla vaarana, että Suomenlinnan päiväkotit ja alakoulu eivät voi jatkaa toimintaansa lapsien määrän vähetessä entisestään. Tällä olisi merkittäviä vaikutuksia Suomenlinnan elinvoimaisuuteen. Seura onkin

huolissaan siitä, että uudelle virastolle ei ehdoteta tehtävää huolehtia siitä, että Suomenlinna säilyy ympäri vuoden elinvoimaisena ja monimuotoisena asuin- ja työympäristönä riippumatta henkilön iästä tai perhemuodosta. Seuran mielestä tämä tehtävä tulisi kirjata lakiin. Lisäksi seura ehdottaa, että lakiin kirjattaisiin, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin asuntojen vuokraamisesta ja jaosta, asumisen tasosta sekä asukkaiden palveluista.

- 3 § toimipaikat. Pykälässä ei ole takeita siihen, että virastolla olisi toimipiste Suomenlinnassa. Seura ehdottaa, että asia kirjattaisiin lakiin tai mainittaisiin ainakin pykälän perusteluissa. Suomenlinnassa asumisen kannalta on välttämätöntä, että asumiseen liittyviä palveluita järjestetään ja ylläpidetään saarella ja rakennuksiin sekä kulkuväylille on saatavilla kiireellistä huoltoa kaikkina vuorokauden aikoina myös tulevaisuudessa. Suomenlinnaseura korostaa, että Suomenlinna on saaristolain piiriin kuuluva erityiskohde.

- 5 § Suomenlinnan neuvottelukunta. Pykälän perusteluissa tulisi avata tarkemmin, mistä tahoista neuvottelukunnan on tarkoitus koostua ja mitkä ovat keskeiset sidosryhmät, joiden välistä yhteistyötä neuvottelukunnan on tarkoitus edistää. Suomenlinnaseura pitää tärkeänä asukkaiden kuulemista ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamista. Tämä voidaan toteuttaa vähimmillään varmistamalla asukasedustajan rooli neuvottelukunnassa suomenlinnalaisten edustajana. Saaristolain mukaisesti valtion toimin on pyrittävä turvaamaan saariston väestölle riittävät mahdollisuudet toimeentuloon, liikkumiseen ja peruspalvelujen saantiin.

Lisäksi neuvottelukunnan rakenteessa ja tehtävässä on asetettava yhteistoimintavelvoite Helsingin kaupungin kanssa. Neuvottelukunnan tulee seurata ja edistää Suomenlinnan palveluita ja varmistaa tasapuolisuus suhteessa muihin kaupunginosiin.

7 § Maksut. Ehdotettu pykälä ei mahdollista sitä, että kulttuuriperintövirasto voisi periä maksua turisteilta vierailuista Suomenlinnaan. Suomenlinnaseura pitää tärkeänä, että vuokratulojen rinnalle löydetään muita tulonlähteitä kattamaan esimerkiksi kasvaneista vierailijamääristä johtuvia kunnossapitokustannuksia. Yhtenä vaihtoehtona voisi olla kokeiluluonteinen vierailijamaksu.

Ruusa Hilakari
Suomenlinnaseura ry, allekirjoittajina pj. Ruusa Hilakari ja taloudenhoitaja
Katja Pallasmaa